

BİTKİ SİSTEMATİĞİ

APIACEAE FAMILYASI

DERSİ VEREN ÖĞRETİM ÜYESİ:
PROF. DR. EVREN CABİ

Morfolojik özellikleri

- Büyük bir familya olup, yaklaşık 300 civarında cins ve 3,000'den fazla tür içerir.
- Bitkilerin gövdeleri, özellikle kuruyunca içleri boşalır.
- Yapraklar almaşık dizilişlidir. Çoğu cinsten tabanda toplanmışlardır.
- Çiçek kurulu genellikle basit veya bileşik şemsiye durumundadır

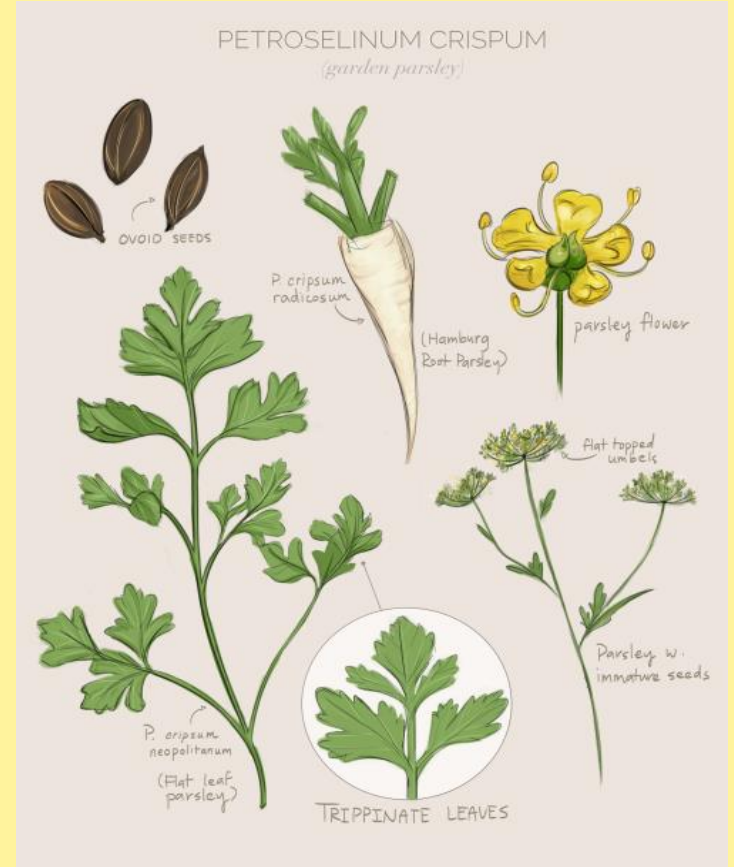
- Çiçeklerinin şemsiye gibi görünmesinden dolayı eskiden "şemsiye taşıyanlar" anlamına Umbelliferae adı kullanılmaktadır.

- Uçucu yağ ve reçine elde edilen maydanozgiller, Türkiye'de zengin bir tür sayısına sahiptir.

- Apiaceae, çok sayıda bitki türüne ve geniş yayılış alanına sahip bir familyadır.
- Karakteristik çiçek durumu ve meyveleri sayesinde ilk sınıflandırılması yapılan bitki gruplarından.
- Bu familya sekunder metabolitler bakımından oldukça zengindir.

Petroselinum crispum

- Bir çok cinsinden kumarin, flavanoit, asetilenik
- bileşikler ve uçucu yağlar elde edilmektedir.
- Yapılan araştırmalar sonucunda Umbelliferae familyasına ait uçucuyağlarda 760 adet farklı bileşen bildirilmiştir
- Apiaceae familyasındaki bitkiler genellikle kendilerine has bir kokuyasa hiptirler.
- Bunun nedeni taşıdıkları uçucu yağ, **reçine**, **zamk** veya **müsilaj** karışımlarıdır.
- Bu karışımlar bitkinin özellikle meyve, petiol, gövde, yaprak ve köklerinde yer alan salgı kanallarında bulunmaktadır

Apiaceae familyasına ait önemli uçucu yağ bitkileri

- 1.Anason(*Pimpinella anisum* L.)
- 2.Kimyon (*Cuminum cyminum* L.)
- 3.Kişniş (*Coriandrum sativum*L.)
- 4.Rezene (*Foeniculum vulgare* Mill.)

Anason (*Pimpinella anisum* L.)

- Anavatanı Doğu Akdeniz'dir.
- Anason (*Pimpinella anisum*), maydanozgiller familyasından 50-60 cm uzunluğunda bir yıllık otsu bitki türüdür.
- Anason halk arasında iştah açıcı, uyku verici, anne sütünü artırıcı, gastrik spazm şikâyetlerini ve barsak gazlarını giderici, balgam söktürücü, antibakteriyel karaciğeri koruyucu olarak kullanılmaktadır.

Kimyon (*Cuminum cyminum* L.)

- Anavatanı Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'dur.
- Familya:Apiaceae(Maydanozgiller)
- Cins:Cuminum
- Tür:Cuminum cyminum L.
- Kimyon (*Cuminum cyminum*),maydanozgiller(Apiaceae) familyasından Mayıs Haziran ayları arasında, beyaz ve pembemsi renkli çiçekleri açan, 40-60 cm boyunda, bir yıllık otsu bir bitki türüdür.

Kimyon (Cuminum cyminum L.)

- Özel kokuludur ve meyveleri sabit ve uçucu yağ, tanen ve reçine taşımaktadır.
- Uçucu yağı bakımından önemli bir baharat bitkisidir.

Cuminum cyminum

Kişniş (*Coriandrum sativum*L.)

- Anavatanı Akdeniz ülkeleridir.
- Ülkemizde ‘Ařuti’ adıyla da bilinen kişnişin Mardin, Denizli, Erzurum illerinde kültürü yapılmaktadır.
- Kişniş meyvelerinden elde edilen uçucu yağı gıda, ilaç, parfümeri, kozmetik ve içecek sanayinde çeşitli şekillerde kullanıldığı için ekonomik öneme sahiptir.
- Dünyanın çoğu yerinde baharat olarak tarımı yapılan bir bitki.

- *C. sativum*' un özellikle meyvelerinden elde edilen uçucu yağları ve bazı ekstraktları , antioxidant, kanşekeri düşürücü (hypoglycemic), yara iyiedici (antiinflammatory), yağ düşürücü (hypolipidemic), ağrıkesici (analgesic), yatıştırıcı (sedatif), kaygı giderici gibi etkileri vardır.

Rezene (*Foeniculum vulgare* Mill.)

- Rezene (*Foeniculum vulgare*) maydanozgiller (Apiaceae) familyasından iki metreye kadar boylanan iki yıllık kokulu otsu bitki türüdür.
- Raziyanne, arapsacı, irziyan ve mayana adları ile de bilinir.
- Rezene doğal olarak daha çok kayalık ve kurak yerlerde yetişir.

